

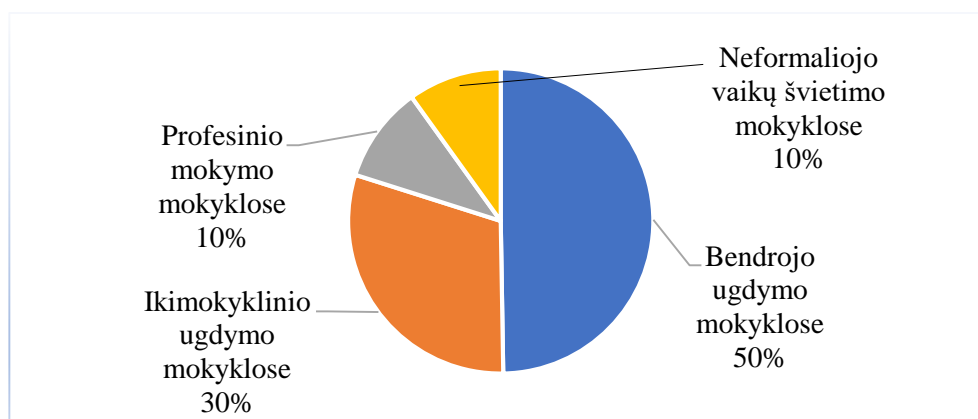
Kauno miesto savivaldybė

Kauno miesto savivaldybės pedagoginių darbuotojų kvalifikacijos tobulinimą vykdo Kauno švietimo inovacijų centras (toliau – Centras)¹.

2021–2022 m. m. Kauno miesto savivaldybėje dirbo 6 991 pedagoginis darbuotojas, iš jų 3 477 (50 proc.) – bendrojo ugdymo, 2 108 (30 proc.) – ikimokyklinio ugdymo, 712 (10 proc.) – profesinio mokymo, 694 (10 proc.) – neformaliojo vaikų švietimo įstaigose (žr. 1 pav.). Palyginti su 2020–2021 m. m., savivaldybėje pedagoginių darbuotojų skaičius išliko beveik stabilus.

1 pav. Daugiausia pedagoginių darbuotojų dirbo bendrojo ugdymo įstaigose

Pedagoginių darbuotojų skaičiaus pasiskirstymas pagal mokyklų tipus (procentais)

2022 m. Centras vykdė 122 ilgalaikes (ne mažiau kaip 40 val.) pedagogų kvalifikacijos tobulinimo (toliau – PKT) programas pagal Valstybinių ir savivaldybių mokyklų vadovų, jų pavaduotojų ugdymui, ugdymą organizuojančių skyrių vedėjų, mokytojų ir pagalbos mokiniui specialistų 2020–2022 metų kvalifikacijos tobulinimo prioritetus, atliepiančius švietimo kaitos situaciją ir šiandieninį mokymo(si) kontekstą. Jose dalyvavo 10 294 pedagoginiai darbuotojai (žr. 1 lentelę). Palyginti su 2021 m., matyti, kad vyravusį prioritetą *Kompetencijų tobulinimas įgyvendinant šiuolaikinį ugdymo / mokymo turinį* 2022 m. pakeitė aktualiausias prioritetas *Kompetencijų, reikalingų veiksmingai ugdyti skirtingų ugdymosi poreikių turinčius mokinius, tobulinimas*.

1 lentelė. Daugiausia programų vyko pagal prioritetą *Kompetencijų, reikalingų veiksmingai ugdyti skirtingų ugdymosi poreikių turinčius mokinius, tobulinimas*

Vykdytų programų ir dalyvių pasiskirstymas pagal prioritetus

Prioritetas / prioriteto kryptys	Vykdytų programų skaičius	Vykdytų programų dalyvių skaičius
Kompetencijų tobulinimas įgyvendinant šiuolaikinį ugdymo / mokymo turinį	40	3 915
Skaitmeninio raštingumo tobulinimas	9	430
Į mokymąsi orientuotos vertinimo kultūros auginimas	27	3 229
Skaitymo gebėjimų ugdymas visose ugdymo srityse	4	256
Kompetencijų, reikalingų veiksmingai ugdyti skirtingų ugdymosi poreikių turinčius mokinius, tobulinimas	54	4 174

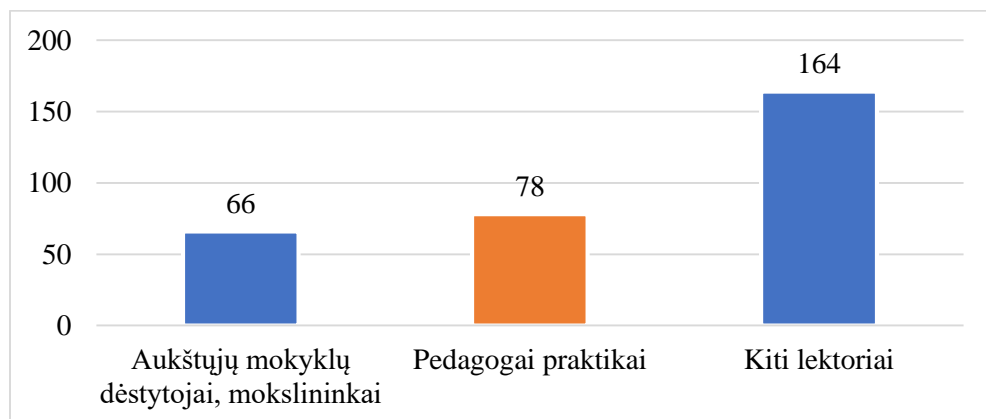
¹ Prieiga internete <https://www.kpkc.lt>.

Mokinio skirtybių suvokimas, atpažinimas ir panaudojimas siekiant jo pažangos	27	2 321
Bendradarbiavimo gebėjimų, reikalingų ugdyti ir teikti reikalingą švietimo pagalbą ir paslaugas, tobulinimas	27	1 853
Vadovavimo ir lyderystės ugdymo / mokymo procesui ir švietimo įstaigai kompetencijų tobulinimas	28	2 205
Lyderystės ugdymui ir mokymuisi stiprinimas	15	1 175
Gebėjimų priimti sprendimus, grįstus duomenimis, stiprinimas	9	790
Mokyklos bendruomenės telkimas įgyvendinant įtraukties principą švietime	4	240
Iš viso:	122	10 294

Dalyvaudami įgyvendinant programas ir plėtodami profesines kompetencijas, pedagogai turėjo galimybę dirbti su mokslininkais, pedagogais praktikais ir kitais lektoriais (psichologais, sveikatos specialistais ir kt.) (žr. 2 pav.).

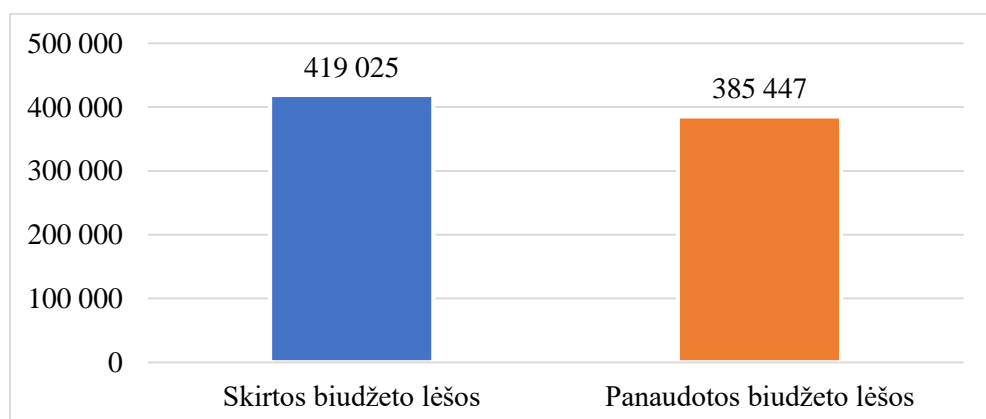
2 pav. Prioritetines kvalifikacijos tobulinimo programas dažniausiai įgyvendino kiti lektoriai (psichologai, sveikatos specialistai ir kt.)

Prioritetines kvalifikacijos tobulinimo programas įgyvendinę (vykdę) lektoriai

3 pav. Iš skirtų biudžeto lėšų mokytojų ir kitų ugdymo procese dalyvaujančių asmenų kvalifikacijai tobulinti panaudota 92 proc.

Biudžeto lėšos, tenkančios pedagogų kvalifikacijai tobulinti (eurais)

Kvalifikacijos tobulinimo galimybių užtikrinimas savivaldybėje (interneto svetainės puslapių apžvalgos duomenimis)

Centro interneto svetainėje skelbiami mėnesio renginių planai, jie siunčiami ir švietimo įstaigoms. Centras, glaudžiai bendradarbiaudamas su Kauno m. savivaldybės Švietimo skyriumi,

renginius organizuoja patogiu metu, po pamokų. Renginiai vyksta Centre, švietimo įstaigose, muziejuose, virtualioje erdvėje ir kt.

Interneto svetainėje *atsispindi* ir kitos Centro kasdienės veiklos, kuruojamos sritys, susijusios su pedagoginių darbuotojų profesiniu tobulėjimu. 2023 m. gegužės–spalio mėn. stebėtos Centro interneto svetainės duomenimis:

- skelbiamos 2023 m. ilgalaikės (ne mažiau kaip 40 akad. val.) kvalifikacijos tobulinimo programos, skirtos švietimo įstaigų bendruomenėms (bendrojo ugdymo mokykloms, ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo įstaigoms, neformaliojo švietimo įstaigoms);
- viešinami kiekvieno mėnesio veiklos planai, kuriuose atsispindi vykdomi renginiai / ilgalaikės programos (ne mažiau kaip 40 akad. val.) pagal valstybinių ir savivaldybių mokyklų vadovų, jų pavaduotojų ugdymui, ugdymą organizuojančių skyrių vedėjų, mokytojų ir pagalbos mokiniui specialistų 2023–2025 m. kvalifikacijos tobulinimo prioritėtines sritis, patvirtintas ŠMSM ministro (modulio val. skaičius, data, laikas, vieta, lektorai);
- mėnesio veiklų planuose išskiriama metodinė veikla – gerosios patirties renginiai (pranešimai, parodos, atviros pamokos), metodinių būrelių posėdžiai;
- vykdomos praktinės veiklos konsultacijos ugdymo turinio atnaujinimo (UTA) klausimais, ypač dėl lietuvių kalbos ir matematikos dalykų atnaujinto ugdymo turinio pokyčių, individualios konsultacijos naujai paskirtiems ar 1–2 metus pagal bendrojo ugdymo programas dirbantiems vadovams ir pan.;
- prioritėtinė Centro veikla – įtraukiojo ugdymo užtikrinimas įvairių poreikių vaikams. Parengtas Centro 2023 m. priemonių planas dėl švietimo įtraukties įgyvendinimo Kauno mieste, skelbiami straipsniai įtraukties tema, organizuoti mokymai, konsultacijos, konferencijos pedagoginei bendruomenei, paskaitos tėvams;
- daug dėmesio skiriama vadovų kvalifikacijos tobulinimui, stiprinant pasirengimo vadovauti švietimo įstaigai kompetenciją ir aktualizuojant vadovo lyderystę;
- rubrikoje *Biblioteka* skelbiamas *Edukacinės patirties bankas*, kurį sudaro įvairių lektorių, savivaldybės pedagogų pranešimų sąrašas;
- Centras vykdo įvairius ESFA, šalies, regioninius projektus: *Nordplus* projektai „Neformalusis įtraukusis suaugusiųjų švietimas“ ir „Neformalus suaugusiųjų įtraukusis ugdymas“, *Erasmus+ KA2* projektas „VRSciT: mokslu grindžiamos virtualios realybės kelionės“ ir kt.

Apibendrinant galima teigti, kad Kauno mieste sudaromos tinkamos sąlygos mokytojams ir pagalbos mokiniui specialistams kelti savo kvalifikaciją. Centro interneto svetainėje matyti veikianti kvalifikacijos tobulinimo sistema (programų pasiūla ir informavimas, metodinė veikla, mokytojų iniciatyvų skatinimas, mokantis vieniems iš kitų ir pan.) – nuo to neretai priklauso ir individual pedagoginių darbuotojų kvalifikacijos tobulinimo pozicija.

PKT poveikis ugdymo kokybei

Pasak savivaldybės, PKT renginiuose dalyvavę pedagogai įgytas žinias pritaikė darbe, ir tai turėjo teigiamo poveikio mokinių asmenybės augimui, mokymosi rezultatams. Buvo analizuojami šie duomenys:

1. nacionalinių mokinių pasiekimų patikrinimų (NMPP) rezultatai;
2. pagrindinio ugdymo pasiekimų patikrinimų (PUPP) rezultatai;
3. valstybinių brandos egzaminų (VBE) rezultatai;
4. vykdoma savivaldybės mokyklų išorės vertinimo rezultatų analizė;
5. atliekamas Kauno švietimo inovacijų centro veiklos įsivertinimas.

Be to, Kauno miesto savivaldybės administracijos Švietimo skyrius ir Centras ypatingą dėmesį skyrė mokinių matematikos pasiekimams gerinti. Kasmet rengiamas ir įgyvendinamas priemonių planas, kurio tikslas – gerinti mokinių matematikos pasiekimus, teikiant pagalbą mokytojams, mokiniams ir jų tėvams. 2022 m., siekiant stiprinti pradinių klasių mokytojų

matematinės, didaktinės ir vertinimo kompetencijas, parengta ir sėkmingai įgyvendinta kvalifikacijos tobulinimo programa „Matematikos pasiekimų gerinimas pradinėse klasėse“ (40 val.). Po mokymų Centras organizavo Kauno miesto 3–4 klasių mokinių matematikos konkursą, kurio tikslas buvo plėsti mokinių matematikos sąvokų ir procedūrų, matematinių modelių žinias, suteikti galimybes kiekvienam mokiniui, mokantis matematikos, patirti sėkmę, tyrinėti pasaulį, kuriame gyvena. Konkurse dalyvavo 419 pradinėse klasių mokinių iš 22 Kauno miesto mokyklų.

Kvalifikacijos tobulinimo poveikį atliepė geri Kauno miesto mokinių mokymosi pasiekimai. Mokyklų įsivertinimo duomenimis, pedagoginių darbuotojų **profesinis tobulėjimas turėjo įtakos mokinių pasiekimams ir pažangai:**

- abiturientų mokomųjų dalykų VBE įvertinimai yra bent 4–10 proc. aukštesni už bendrą Lietuvos abiturientų egzaminų išlaikymo vidurkį;
- miesto abiturientų matematikos VBE įvertinimai 6,3 proc. lenkė bendrą Lietuvos abiturientų matematikos egzamino išlaikymo vidurkį;
- egzaminų rezultatai buvo geresni ne tik pagal didesnę „šimtukininkų“ skaičių, bet ir pagal mažesnę egzamino neišlaikiusiųjų procentą (10,4 proc. mažiau Kauno m. abiturientų neišlaikė matematikos VBE, palyginti su Lietuvos mokyklų mokinių procentine dalimi);
- Kauno miesto mokiniai sėkmingai dalyvavo miesto, šalies konkursuose, olimpiadose, varžybose: 416 mokinių tapo nugalėtojais olimpiadų miesto etapuose, 86 mokiniai – olimpiadų šalies etapuose, 448 mokiniai – miesto, 157 mokiniai – šalies, 79 mokiniai – kituose konkursuose.

Siekdamas įvertinti PKT poveikį ugdymo kokybei, Centras, bendradarbiaudamas su Švietimo skyriumi, po atlikto išorės vertinimo sukūrė stebėsenos modelį. Mokykloje vyksta veiklos kokybės aptarimas su mokyklos bendruomene. Centro sudaryta komanda – Švietimo skyriaus vedėjo pavaduotojas, švietimo skyriaus specialistas, kuruojantis mokyklą, Kauno švietimo inovacijų centro direktoriaus pavaduotoja, Kauno pedagoginės ir psichologinės tarnybos direktorė – atvyksta į mokyklą. Tikslas – aptarti mokyklos vadovų pateiktą veiklos tobulinimo plano projektą, teikti reikiamą specialistų pagalbą dėl priemonių, metodų ir kt. mokinių pasiekimų rezultatams gerinti pasirinkimo (seminarai, dalijimasis vertinga patirtimi). Taip rengiamasi mokyklos išoriniam vertinimui, praėjus 5 metams nuo ankstesnio vertinimo.

Kaip rodo mokyklų įsivertinimo duomenys, mokytojų ir specialistų profesinis tobulėjimas turėjo įtakos ne tik mokinių pasiekimams ir pažangai, bet ir mokyklų *kaip organizacijų* pažangai, nes šiuolaikinė ugdymo įstaiga orientuota ne tik į ugdytinio ar ugdytojo asmeninius siekius, bet ir į visų ugdymo proceso dalyvių konstruktyvų bendradarbiavimą. Teigiama, kad žinios, gautos per seminarus, kursus ir kitomis mokymosi formomis, įprasmino bendradarbiavimą su tėvais (globėjais).

Taigi Kauno miesto PKT, kaip kaitos strategija, apėmė ne tik Centro inicijuotų programų įgyvendinimą, bet ir ugdymui(si) palankių sąlygų kūrimą ugdymo įstaigose.

Rekomendacijos

Atsižvelgiant į pateiktus duomenis, siūloma:

- *dalytis* su kitais centrais turima PKT stebėsenos vykdymo patirtimi kaip vienu iš veiksmų, užtikrinančių ugdymo(si) kokybę.